

Situația copiilor în sistemul de servicii sociale din raionul Fălești, 2019-2021

Buletin informativ

INTRODUCERE

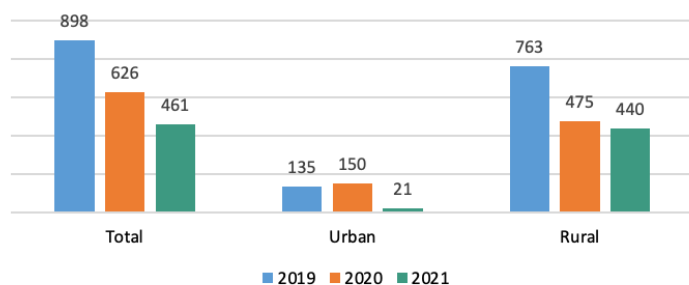
Acest buletin informativ prezintă o analiză succintă a situației copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din raionul Fălești în perioada 2019-2021, progresele înregistrate și acțiunile întreprinse sau care urmează a fi întreprinse la nivel raional pentru o mai bună abordare a necesităților copiilor, reducerea vulnerabilității acestora în fața diferitelor forme de risc social și îmbunătățirea calității vieții lor.

În analiză s-au folosit datele colectate de Direcția Generală Asistență Socială, Protecție a Familiei și Copilului (DGASPFPC) din raionul Fălești pe parcursul celor trei ani.

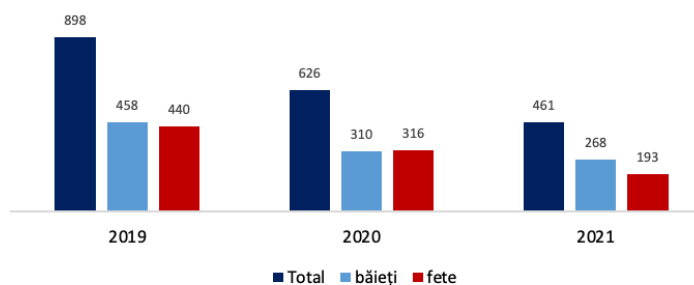
I. Copii aflați în situație de risc

Profilul copiilor aflați în situație de risc

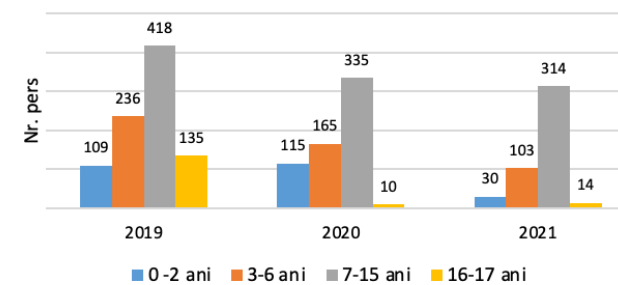
Numărul copiilor aflați în situație de risc pe medii de reședință, 2019-2021

Numărul copiilor aflați în situație de risc pe sexe, 2019-2021

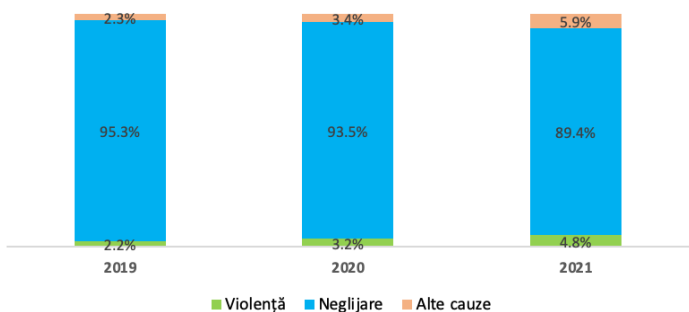

Numărul copiilor aflați în situație de risc pe grupuri de vârstă, 2019-2021

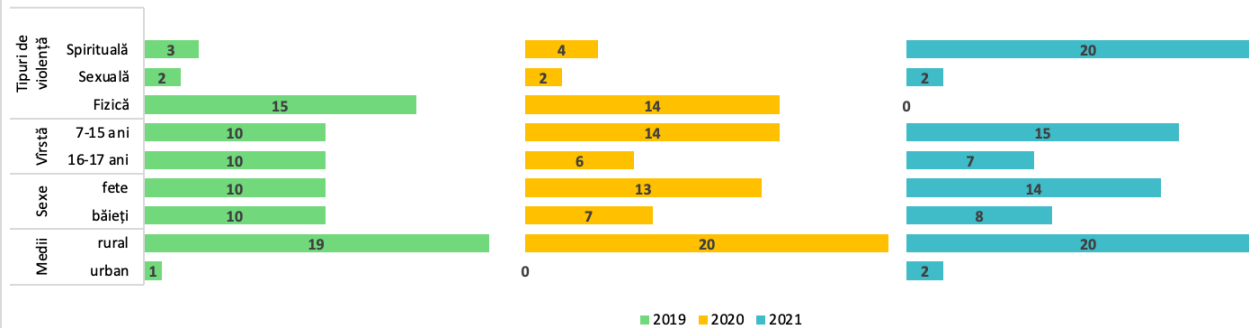

Cauzele aflării copiilor în situație de risc

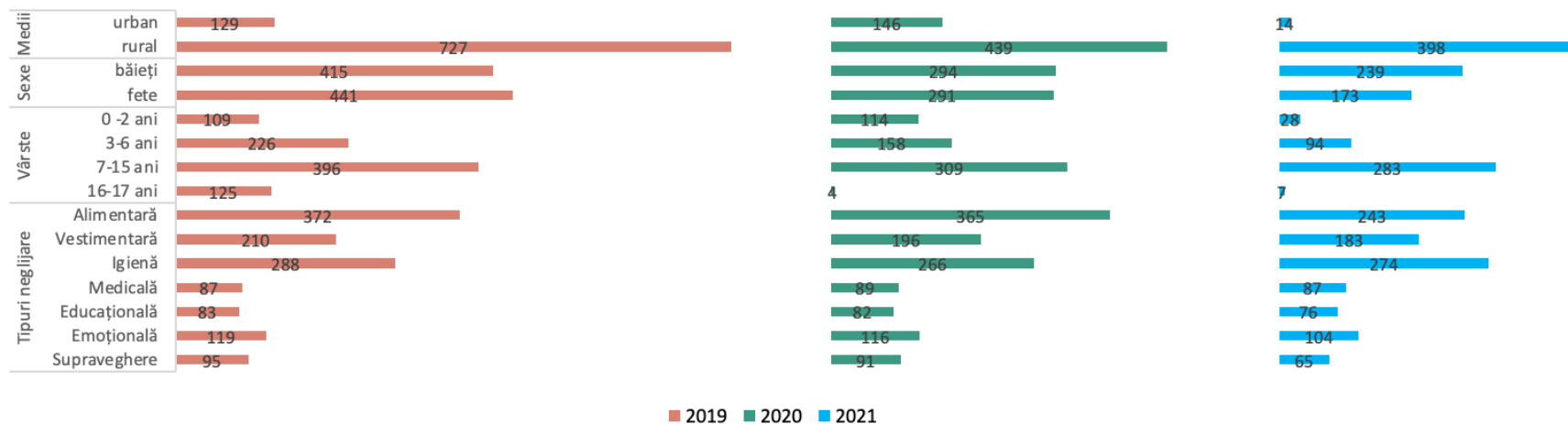
Ponderea copiilor aflați în situație de risc pe cauze, 2019-2021 (%)

Numărul copiilor victime ale violenței pe tipuri de violență, grupe de vârstă, sexe și medii de reședință, 2019-2021

Numărul copiilor neglijați pe tipuri de grupe de vârstă, sexe, medii de reședință și tipuri de neglijare, 2019-2021

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021, în evidența DGASPCF erau 461 copii aflați în situație de risc sau 3% din totalul copiilor din raion. Numărul copiilor aflați în situație de risc s-a diminuat constant pe parcursul celor trei ani analizați, înjumătățindu-se în anul 2021 față de anul 2019. Băieții, copiii ce trăiesc în mediul rural și copiii din grupa de vârstă 7-15 ani au prezentat cel mai mare grad de vulnerabilitate la risc.

Neglijarea copiilor a fost principala cauză de risc în perioada analizată (o medie de cca 93%), urmată la mare distanță de violență. Lipsa educației și competențelor parentale au contribuit în mod semnificativ la această situație.

Cei mai neglijați copii au fost băieții și copiii din mediul rural. În ce privește vârsta, s-a constatat că cei mai afectați de neglijare au fost copiii din grupa de vârstă 7-15 ani. Este de remarcat scăderea pronunțată a numărului copiilor neglijați de 0-2 ani și 16-17 ani, ceea ce a condus și la diminuarea de 3 ori, respectiv de 10 ori a riscului în 2021 față de 2019. Tipurile predominante de neglijare a copiilor au fost neglijarea de igienă, neglijarea alimentară și neglijarea vestimentară.

Violența, a doua cauză a aflării copiilor în situație de risc, a prevalat în rândul fetelor din mediul rural din grupa de vârstă 7-15 ani. Violența spirituală a avut o pondere de 91%.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Formare continuă asigurată pentru angajații DGASPFPC în prevenirea riscului și lucrului cu copiii aflați în situație de risc (56 activități, 1295 participanți în perioada 2019-2021).
2. Sesiuni de instruire cu membrii echipei multidisciplinare (EMD) în baza HG nr. 143/2018 privind mecanismul de cooperare intersectorială pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului.
3. Schimburi de experiență zonale între membrii EMD din patru localități cu participarea a 28 actori comunitari.
4. Serviciu de Asistență Socială Comunitară dotat cu echipament pentru ședințele comune online cu EMD raională.
5. Ședințe comune a EMD locale cu implicarea specialiștilor relevanți din cadrul EMD raionale.
6. Două echipe mobile instituite în prestarea serviciilor specializate de prevenire a situațiilor de risc.
7. Serviciu de asistență specializată pentru copii cu cerințe psihoemoționale creat în satul Bocșa.
8. Serviciu de monitorizare post-instituțională a tinerilor ieșiți din sistemul de protecție creat pentru prevenirea riscului și reinstituționalizării.

Perspective:

1. Activități de prevenire a intrării copiilor în situație de risc (PANDA - program de asistență psiho-educățională pentru copiii care cresc în familii unde se consumă alcool, Mellow parenting - program de educație parentală pentru bebeluși și copii de vârste mici, programe de dezvoltare a competențelor parentale în mediul rural).
2. Sesiuni de instruire a reprezentanților serviciilor universale referitor la prevenirea riscului în baza HG nr.143/2018.
3. Vizite de monitorizare a situației copiilor în risc cu implicarea membrilor EMD, în special în comunitățile cele mai vulnerabile.
4. Grupuri de suport pentru adolescenți, în parteneriat cu Centrele de sănătate prietenoase tinerilor, în scop de prevenire a comportamentului deviant, formare a abilităților de viață independentă și informare privind modul sănătos de viață.
5. Implicarea copiilor în activități de interes și stimularea pentru performanță, participarea lor în Consiliile pentru copii.

“

Din activitatea de zi cu zi, constatăm că sunt expuși riscului în primul rând copiii din familii social-vulnerabile și copiii cu cerințe educaționale speciale. Dacă am avea posibilitatea să implicăm acești copii în activități extrașcolare la nivel de instituții, în vederea prevenirii marginalizării și discriminării, a diverselor situații de risc, și conștientiza părinții pentru a fi responsabili de sănătatea fizică și psihică a copiilor, de siguranța lor, atunci vom obține împreună rezultate pozitive în educarea și protecția copiilor din categoria de risc.

Asistent social comunitar, com. Fălești Noi

”

“

Când vorbim de protecția copilului, implicit se subînțelege un șir de acțiuni, intervenții de prevenire și răspuns la diverse situații de abuz, neglijare, exploatare etc. Aici apare marea dilemă: cine se implică? cum se implică? când se implică? Ce este prevenirea și este aceasta necesară? În viziunea mea, este obiectivul prioritar al tuturor structurilor abilitate în acest sens, iar copiii aflați în situație de risc și copiii separați de părinți constituie grupurile ce necesită implicare continuă, atât din partea structurilor de stat, cât și a reprezentanților societății civile.

DGASPFPC pune un accent prioritar pe activități de prevenire a situațiilor de risc prin intermediul cooperării intersectoriale, fortificarea competențelor specialiștilor și a membrilor EMD-urilor locale, cât și pe promovarea unor programe orientate pe prevenirea situațiilor de risc. Mizăm pe legea „Piramidei inversate.”

Actori diferiți, obiective comune!

Șef adjunct al DGASPFPC Fălești

”

“

A preveni înseamnă a cunoaște. Cunoașterea se realizează prin informare, care trebuie direcționată spre familie, comunitate și copil. Această responsabilitate îi revine autorităților publice locale care trebuie să prevină și să intervină pentru asigurarea drepturilor fundamentale ale copiilor. Mesajul pe care dorim să-l promovăm este că fiecare profesionist îi poate ajuta pe copii și pe părinți să devină mai buni și mai responsabili, iar beneficiile pe termen lung vor fi cu siguranță pozitive pentru societate.

INDIFERENȚA NU TREBUIE TOLERATĂ!!!!

**Șef interimar al Secției Protecția Familiei și Copilului,
DGASPFPC Fălești**

”

“

**Opinia unui părinte participant la programul
„Mellow parenting”**

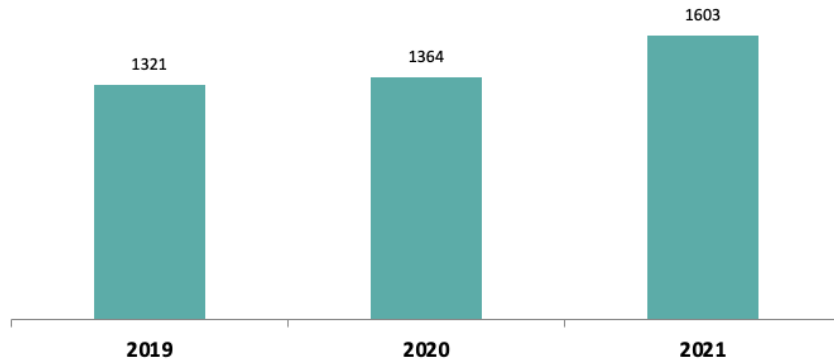
Am doar cuvinte de laudă pentru că da, este un program la care merită să te înscrii, să participi și să ai așteptări. Te încarci cu o energie pozitivă pentru toată săptămâna și aștepți cu nerăbdare următoarea întâlnire. Chiar dacă aveți mai multă experiență cu copiii și vă gândiți că le cunoașteți pe toate, vreau să vă zic că nu este chiar așa: din acest program am tras unele concluzii despre ce este bine și ce ar fi de dorit să fac în viitor.

”

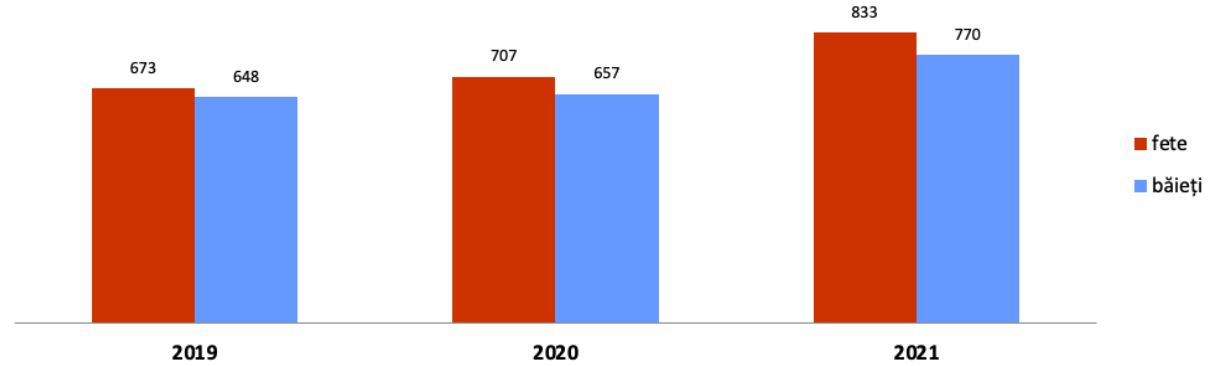
II. Copii separați de părinți

Profilul copiilor separați de părinți

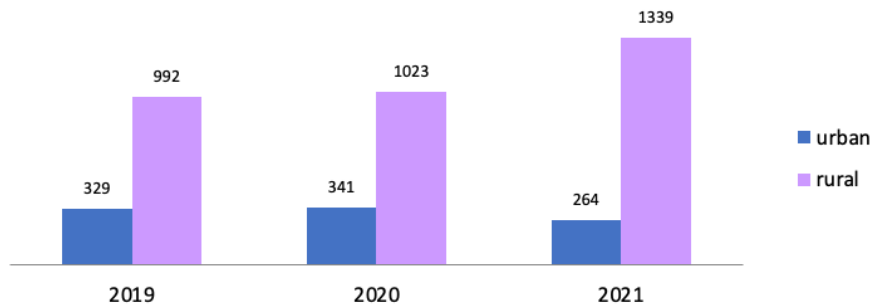
Numărul copiilor separați de părinți, 2019-2021

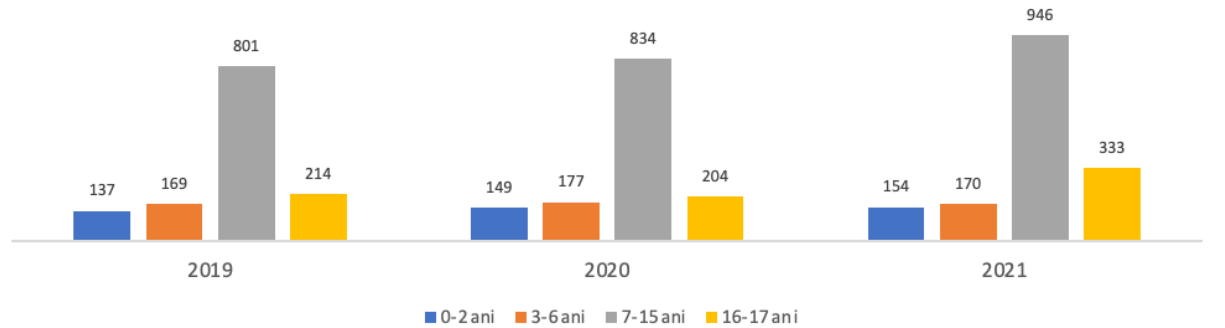
Numărul copiilor separați de părinți pe sexe, 2019-2021

Numărul copiilor separați de părinți după mediul de reședință, 2019-2021

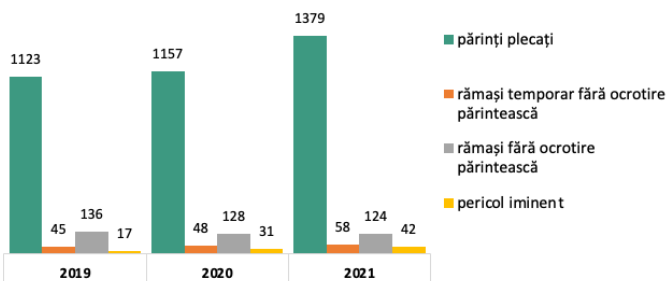

Numărul copiilor separați de părinți după grupe de vârstă, 2019-2021

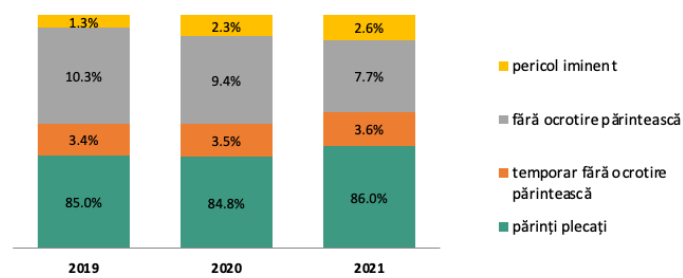

Cauzele separării copiilor de părinți

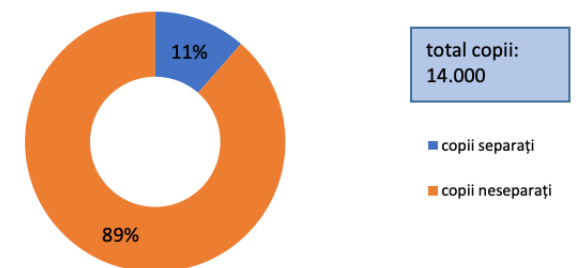
Numărul copiilor separați de părinți după cauze, 2019-2021

Ponderea copiilor separați de părinți după cauze, 2019-2021 (%)

Ponderea copiilor separați de părinți din totalul populației de copii din raion, 2021 (%)

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021 erau 1603 copii separați de părinți în raion, în creștere cu 17,5% față de anul precedent.

Cei mai mulți copii separați se aflau în mediul rural, fiind preponderent fete. Riscul separării de părinți crește odată cu înaintarea în vârstă a copilului și sporirea autonomiei personale a acestuia. Astfel, grupul de copii în vârstă de 7-15 ani a predominat în rândul copiilor separați, fiind în 2021 în creștere cu 13,4% față de anul 2020 și cu 18,1% față de anul 2019. De altfel, s-au înregistrat evoluții ascendente și la celelalte grupe de vârstă.

Migrația internă și externă a părinților a fost principala cauză a separării copiilor. Copiii cu părinți migranți au constituit, în medie, 85% din totalul copiilor separați în perioada analizată.

În anul 2021, ponderea copiilor separați de părinți din totalul populației de copii din raionul Fălești a constituit 11%.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Acorduri de cooperare între Consiliul Raional Fălești și Filiala Fundației "CRED - Centrul Româno-Elvețian pentru dezvoltarea sistemului de sănătate" din Moldova privind integrarea serviciilor comunitare de prevenire, asistență și suport de lungă durată.
2. Servicii de asistență comunitară integrată create în două localități din raion: Risipeni și Mărăndeni. Regulament cu privire la modul de integrare a serviciilor de asistență comunitară aprobat.
3. Șapte programe implementate în scopul prevenirii separării în 24 localități din raion.
4. Instruiri în cadrul programelor orientate spre prevenirea separării a 171 părinți/îngrijitori și 319 copii.
5. Instruire a actorilor comunitari în ce privește acțiunile de întreprins în cazul plecării părinților.

Perspective:

1. Organizarea de campanii de sensibilizare și informare a părinților despre impactul plecării lor asupra dezvoltării copilului și afectarea domeniilor sale de bunăstare.
2. Extinderea programului de prevenire „Familii fără hotare” pentru copiii ai căror părinți sunt plecați peste hotare în alte șapte localități din raion.
4. Organizarea grupurilor de suport pentru copii și adulții în grija cărora rămân copiii.
5. Elaborarea de materiale informative cu instrucțiuni clare asupra modului în care trebuie să procedeze părinții în cazul plecării lor.
6. Crearea unor ateliere/implementarea de activități pentru tineri în scopul dezvoltării de competențe și organizării timpului pe perioada separării de părinți.

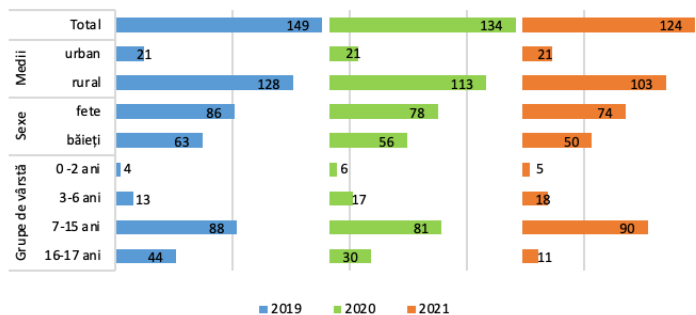
Incluziunea socială a tuturor categoriilor de cetățeni din comunitate și oferirea de servicii calitative este misiunea de bază, pe domeniul social, a unei administrații publice locale. Dar suntem conștienți de faptul că o atenție sporită trebuie acordată copiilor și familiilor cu copii, indiferent de categorie, deoarece ce vom crește astăzi vom culege mâine. Deziderat care poate fi realizat cu succes doar printr-un parteneriat viabil, lucrativ cu toți actorii comunitari: primărie, grădiniță, școală, medicină, familie, biserică, asistență socială, societatea civilă, implicându-se cu responsabilitate fiecare și participând în comun la modelarea armonioasă a unei societăți capabile să facă față tuturor intemperțiilor lumii.

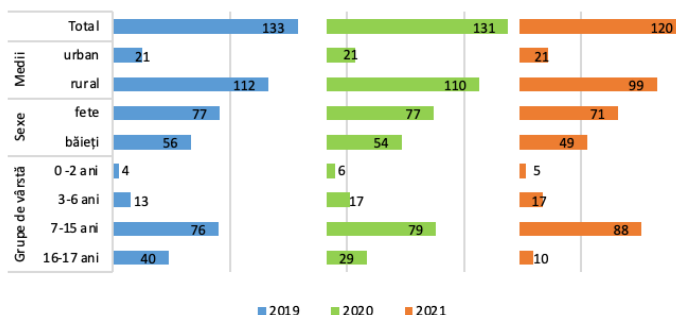
III. Copii în servicii alternative de plasament de tip familial și de tip rezidențial

Profilul copiilor în servicii de plasament planificat

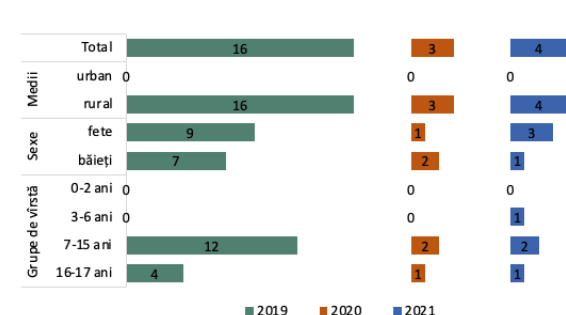
Numărul copiilor în plasament planificat, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

Numărul copiilor în plasament planificat de tip familial, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

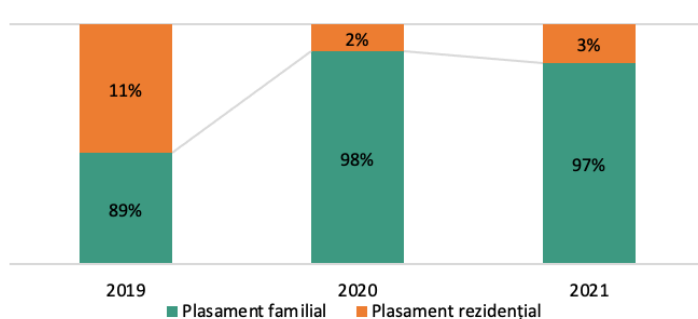

Numărul copiilor în plasament planificat de tip rezidențial, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

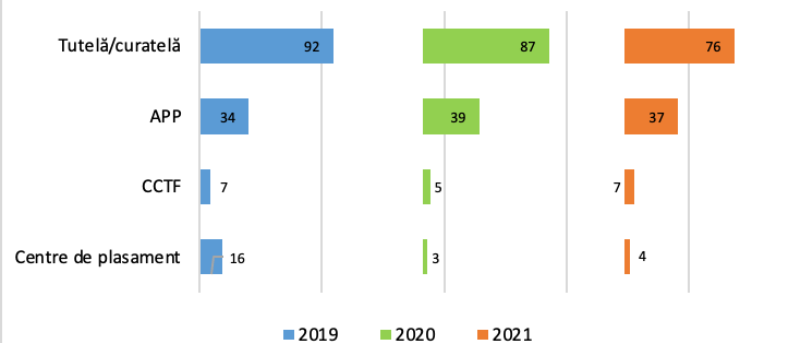

Tipuri de servicii de plasament planificat

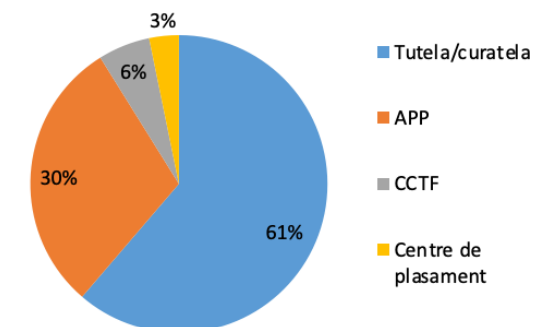
Ponderea copiilor în plasament planificat, pe tipuri de plasament, 2019-2021 (%)

Numărul copiilor în plasament planificat, pe tipuri de servicii, 2019-2021

Ponderea copiilor pe tipuri de servicii de plasament planificat, 2021 (%)

CONSTATĂRI:

Per total, s-a constatat o descreștere ușoară pe parcursul anilor 2019-2021 a numărului de copii în plasament planificat.

Plasamentul de tip familial a prevalat, cuprinzând, în medie, 94,6% din totalul copiilor în plasament planificat în perioada analizată. Fetele, copiii din grupa de vârstă 7-15 ani și copiii ce cresc în mediul rural au fost beneficiați preponderent de servicii de plasament de tip familial. Toți copiii de 0-6 ani (cu o singură excepție) au fost plasați în acest tip de servicii, ceea ce reprezintă un rezultat remarcabil al DGASPFPC.

S-a constatat o reducere de patru ori a numărului de copii plasați în servicii de tip rezidențial în anul 2021 față de anul 2019.

În anul 2021, aproximativ 2/3 din copiii din plasament planificat au fost plasați în serviciul de tutelă/curatelă, urmat de serviciul de Asistență Parentală Profesionistă (APP).

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Activități de promovare a serviciilor de tip familial și recrutare a asistenților parentali profesioniști, precum și a părinților-educatori.
2. Cursuri de instruire furnizate tuturor asistenților parentali profesioniști și părinților-educatori în subiecte sensibile sau mai dificile legate de îngrijirea anumitor copii (adolescenți, copii cu nevoi speciale, copii cu nevoi emoționale complexe, etc.).
3. Elaborarea materialelor promoționale.

Perspective:

1. Extinderea serviciilor de plasament de tip familial, și anume 3-4 unități suplimentare de asistent parental profesionist și o Casă de Copii de Tip Familial (CCTF).
2. Reducerea cu 50% a numărului de copii din instituțiile rezidențiale.
3. Consolidarea activității Consiliului Consultativ al Copiilor, cu implicarea copiilor din serviciile de plasament planificat.
4. Elaborarea Manualului de instruire continuă a angajaților DGASPFPC și EMD în tematici legate de prevenirea instituționalizării și menținerea copilului în familie (biologică sau extinsă).
5. Implicarea copiilor din plasament în activități extracurriculare și de dezvoltare personală.

Copiii nu poartă vina pentru faptul că părinții nu-i pot crește și întreține. Ei trebuie să crească într-o familie. De aceea, noi, cei implicați în domeniu, trebuie să oferim această șansă copiilor, creând cât mai multe servicii alternative și oferindu-le o **Familie de ieri, de azi, de mâine!**

Manager APP/CCTF

Opinii ale copiilor plasați în Asistență Parentală Profesionistă

- „Îmi plac schimbările ce au loc în viața mea”.
Fată, 17 ani.

- Îmi doresc ca asistentul parental să fie sănătos și să poată avea grijă de mine”.
Fată, 12 ani.

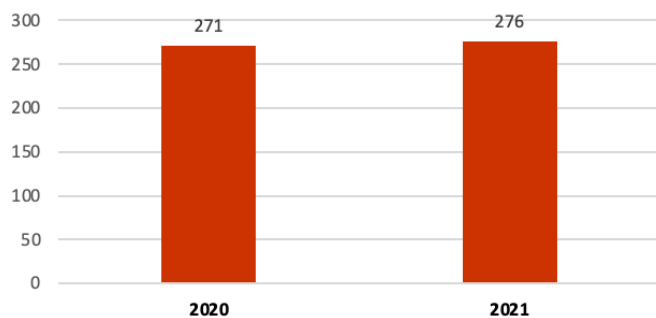
- În această familie am posibilitatea să cresc, să-mi dezvolt abilitățile și talentele”.
Băiat, 14 ani.

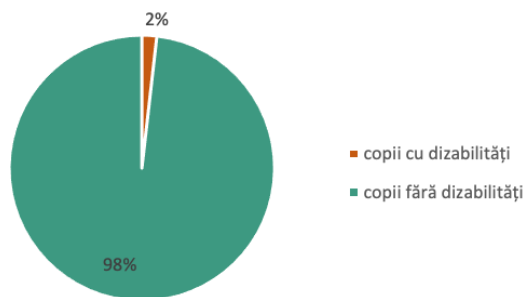
IV. Copii cu dizabilități

Profilul copiilor cu dizabilități

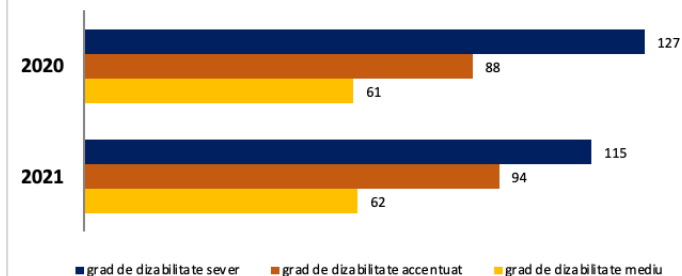
Numărul copiilor cu dizabilități, 2020-2021

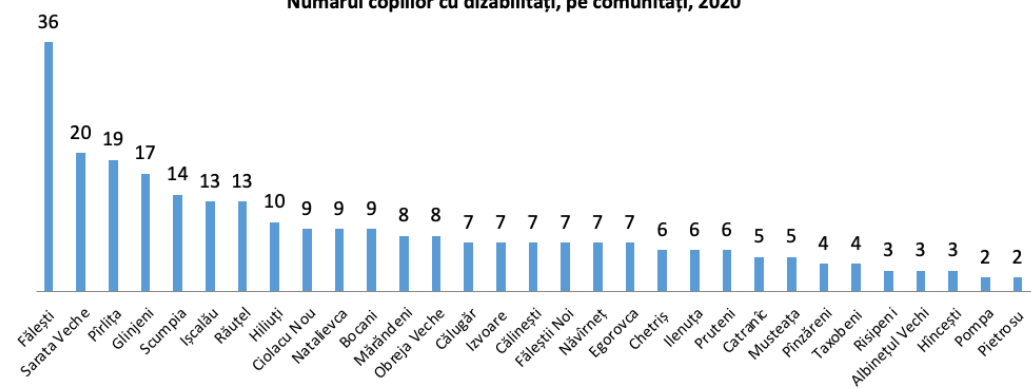
Ponderea copiilor cu dizabilități în populația de copii din raion, 2020 și 2021 (%)

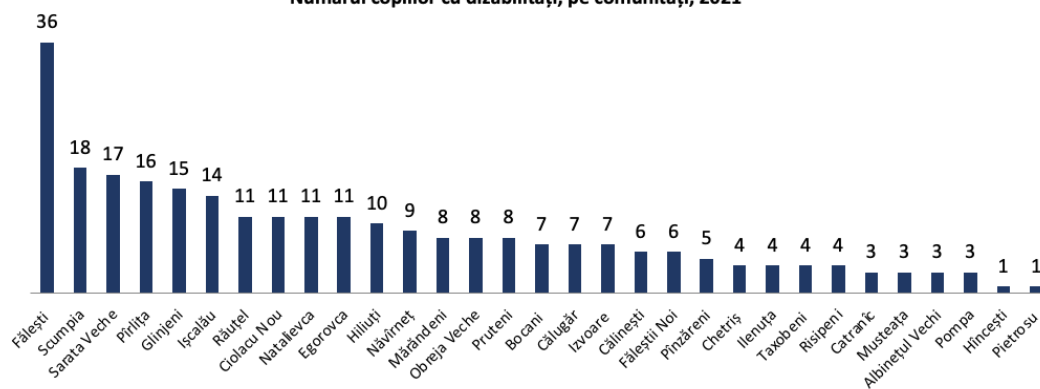
Numărul copiilor cu dizabilități, după gradul de dizabilitate, 2020-2021

Numărul copiilor cu dizabilități, pe comunități, 2020

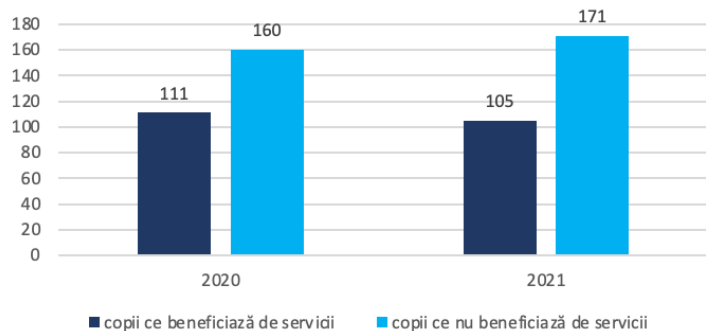

Numărul copiilor cu dizabilități, pe comunități, 2021

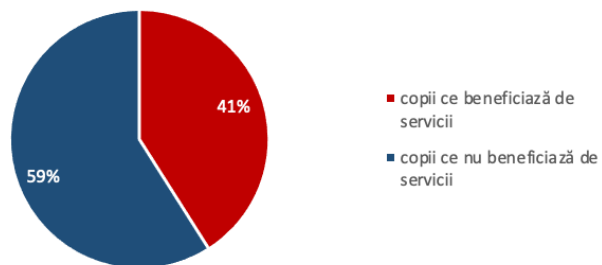

Servicii pentru copiii cu dizabilități

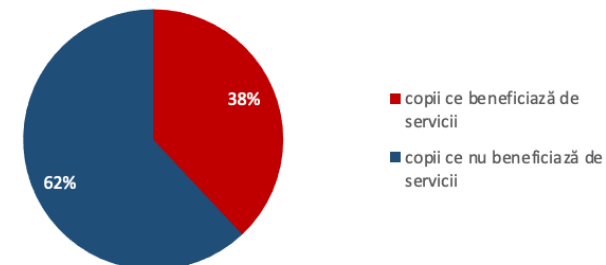
Numărul copiilor cu dizabilități, după accesul la servicii, 2020-2021

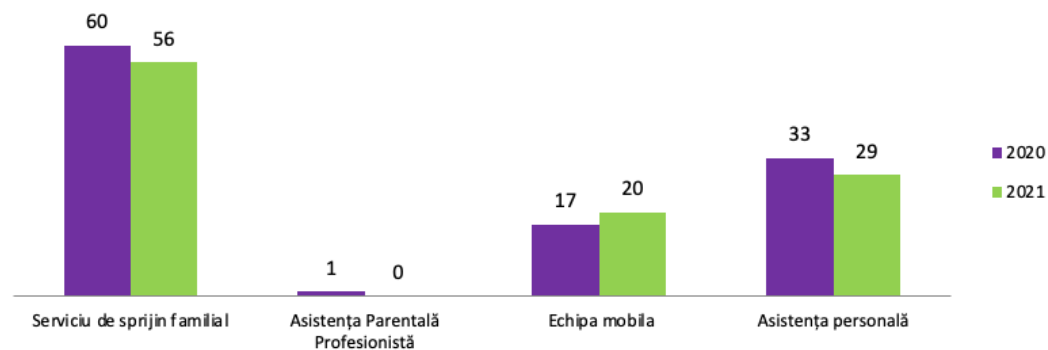
Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale în 2020 (%)

Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale în 2021 (%)

Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale, pe tipuri de servicii, 2020 - 2021

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021, se aflau 276 de copii cu dizabilități în evidența DGASPFPC (2% din totalul copiilor din raion), cu evoluții nesemnificative față de anul precedent.

În ce privește gradul de dizabilitate, au predominat copiii cu dizabilitate severă, urmată de cei cu dizabilitate accentuată.

Localitățile cu cei mai mulți copii cu dizabilități în perioada analizată au fost: or. Fălești, Scumpia, Sărata Veche, Pîrlița și Glinjeni.

În anii 2020-2021, doar circa 40% din copiii cu dizabilități (sau 2 din 5) au beneficiat de servicii sociale. Serviciul de sprijin familial și Serviciul Asistență personală au fost serviciile de care au beneficiat cei mai mulți copii cu dizabilități din raionul Fălești.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Elaborarea și aprobarea Strategiei raionale de incluziune socială și dezvoltare a serviciilor sociale pentru anii 2021-2025.
2. Serviciu „Respiro” pentru copiii cu dizabilități creat în cadrul centrului multifuncțional „Nufărul alb” din satul Glinjeni.
3. Ateliere de instruire a Asistenților Personali și îngrijitorilor în ce privește nevoile specifice ale persoanelor cu dizabilități și practici pozitive în asistența socială a acestora, inclusiv a copiilor.

Perspective:

1. Efectuarea de evaluări complexe ale copiilor cu dizabilități din comunități ce nu beneficiază de servicii pentru a stabili nevoia de servicii și identifica motivele lipsei de acces.
2. Argumentarea în cadrul ședinței Consiliului Raional asupra nevoii de creare de noi servicii pentru copiii cu dizabilități, în special a unor unități suplimentare de asistent personal.
3. Organizarea ședințelor de instruire a actorilor comunitari cu referire la specificul copiilor cu dizabilități și la prestarea de servicii adaptate.
4. Ședințe de informare (în comunități) pentru părinții/îngrijitorii care au copii cu dizabilități despre particularitățile de îngrijire a lor și modalitățile de implicare în activitatea instituțiilor educaționale, sociale, culturale.
5. Implicarea membrilor EMD în soluționarea cazurilor copiilor cu dizabilități prin oferire de suport informațional, medical, educațional.
6. Activități de mobilizare comunitară pentru susținerea evenimentelor/sărbătorilor generice dedicate persoanelor/copiilor cu dizabilități.

Copiii cu dizabilități, aparținând categoriilor vulnerabile, aflați în situații dificile se confruntă cu riscuri deosebite și sunt expuși discriminării, marginalizării și excluderii din societate. Din acest considerent, familia beneficiarilor în conlucrare cu toate structurile competente și membrii comunității TREBUIE să se implice activ în procesul de educare și pregătire a copiilor cu nevoi speciale.

Specialist Serviciu Social „Echipa mobilă”

Această publicație a fost realizată cu sprijinul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul proiectului "Date pentru Impact (D4I)", implementat de Universitatea din Carolina de Nord, în parteneriat cu Palladium International, LLC; ICF Macro Inc.; John Snow Inc.; și Universitatea Tulane. Opiniile exprimate în această publicație nu reflectă în mod necesar cele ale USAID sau ale Guvernului Statelor Unite ale Americii. TR-22-490d D4I RO

